

DOI 10.24144/2077-6594.1.1.2022.254639
УДК 355.23:355.72]-047.44

Краснова О.І., Голованова І.А., Плужнікова Т.В.,
Ляхова Н.О., Мартиненко Н.В., Краснов О.Г.

Аналіз показників роботи медико-санітарної частини військового навчального закладу

Полтавський державний медичний університет,
м. Полтава, Україна

Krasnova O.I., Golovanova I.A., Pluzhnikova T.V.,
Lyakhova N.O., Martynenko N.V., Krasnov O.H.

Analysis of medical and sanitary performance indicators military educational institution

Poltava State Medical University,
Poltava, Ukraine

krasnovaoksana197@gmail.com

Вступ

Організація Об'єднаних Націй в «Глобальних цілях сталого розвитку до 2030 року» одним з пріоритетів визначає міцне здоров'я та благополуччя [1]. Проблема збереження здоров'я людини на сучасному етапі існування людства постає дуже гостро, а особливо це стосується юного покоління. Здоров'я молоді є інтегральною характеристикою, яка відображає вплив медико-генетичних, соціокультурних, екологічних та інших факторів [2–4]. Збереження здоров'я майбутніх поколінь є вкрай важливим, особливо в умовах збільшення навчального навантаження, порушення санітарно-гігієнічних умов, неякісне харчування, що в подальшому сприяють появі різних форм патологічних станів, а саме, порушення постави, захворювання дихальних шляхів, поширення захворювань системи органів травлення, хвороб органів зору тощо [5–7]. Показники здоров'я молоді та якість життя впливає на тривалість, інтелект, фізичний розвиток та працездатність, що має велике значення для гармонійного розвитку всього соціуму. Кризові явища у багатьох сферах життя українського суспільства значною мірою позначаються на здоров'ї молодого покоління. Збереження фізичного та психічного здоров'я молодого покоління є стратегічно важливим і пріоритетним завданням держави в галузі охорони здоров'я, у тому числі й системи освіти. Медичне обслуговування здобувачів навчальних закладів є невід'ємною частиною сектора охорони здоров'я [8].

Метою даного дослідження було проаналізувати у динаміці показники діяльності роботи медико-санітарної частини військового навчального закладу за 2018–2020 роки, які надають медичну допомогу здобувачам та персоналу даного навчального закладу.

Матеріали та методи

Об'єктом дослідження стали працівники та курсанти військового навчального закладу Кременчуцького льотного коледжу. В ході дослідження використано статистичний та інформаційно-аналітичний

методи. Матеріалами дослідження були показники щорічних медичних обстежень та показники надання медичної допомоги працівникам та курсантам військового навчального закладу. Основними джерелами інформації були матеріали статистичної звітності, яка міститься у документах обліку та звітності медичної служби.

Результати дослідження та їх обговорення

Медико-санітарна частина (МСЧ) Кременчуцького льотного коледжу має ліцензію на медичну практику та надає медичну допомогу працівникам постійного складу, льотного складу, служби руху, а також курсантам та студентам даного навчального закладу. В структуру медико-санітарної частини входить лікувально-профілактичне відділення, авіаційний медичний центр, клініко-діагностична лабораторія, рентгенологічний, фізіотерапевтичний кабінети, медичний пункт аеродрому Велика Кохнівка. В лікувально-профілактичному відділенні надається невідкладна, лікувальна та профілактична допомога. Одним із розділів роботи МСЧ є проведення періодичних медичних оглядів працівників інших підприємств міста на договірних умовах. Найбільшу кількість, серед контингенту, що обслуговує МСЧ, складають курсанти та студенти (табл. 1).

Таблиця 1. Характеристика кількісного складу, що обслуговує МСЧ

Склад	Рік		
	2018	2019	2020
Постійний склад	687	659	646
Льотний склад та служба руху	20	15	17
Курсанти	512	445	464
Студенти	145	134	157
Всього	1364	1253	1284

За останні роки спостерігається зменшення кількісного складу Кременчуцького льотного коледжу.

Аналізуючи показники лікувальної роботи, відомо, що в 2018 році в МСЧ звернулись 21029 осіб, 2019 р. – 26726 осіб, 2020 р. – 23506 осіб; з них з приводу захворювань 2018 р. – 7313 осіб, 2019 р. – 4222 осіб, 2020 р. – 3423 осіб, число відвідувань в день на амбулаторному прийомі 2018 р. – 83 особи, 2019 р. – 107 осіб, 2020 р. – 94 особи [9].

Організовано цілодобове чергування фельдшерів для обслуговування курсантів та студентів коледжу, які проживають у гуртожитку. При зверненні за медичною допомогою, після огляду лікаря, хворі при необхідності

госпіталізуються до ізолятору під нагляд чергового фельдшера.

Курсанти та працівники навчального закладу постійно проходять періодичні медичні огляди (табл. 2). Постійний та перемінний склад коледжу оглянуті профілактично в 2018-2020 роках на 100%. На виконання вимог регламентуючих документів МОЗ щодо проведення онкопрофоглядів жіночого населення, всі жінки контингентів обслуговування оглянуті лікарем-гінекологом з 100% цитологічним обстеженням: 2018 рік – 797 осіб; 2019 рік – 980 осіб; 2020 рік – 568 осіб.

Таблиця 2. Динаміка проведення профілактичних оглядів кількісного складу Кременчуцького льотного коледжу за 2018-2020 роки

Спеціаліст \ Рік	2018	2019	2020	Абсолютний приріст (зниження)	Темп приросту, %
Терапевт	4960	6076	7197	2237	45,1
Офтальмолог	2918	4286	4075	1157	39,6
Отоларинголог	2878	4299	4943	2065	71,7
Невропатолог	1949	3438	3404	1455	74,6
Хірург	1216	3324	2921	1705	14,02
Стоматолог	192	993	398	206	107,3

До лікаря-стоматолога в МСЧ звернулося в 2018 році – 1205 осіб, 2019 рік – 993 особи, 2020 рік – 947 осіб. Показник санації планової та за зверненням від кількості оглянутих склав: 2018 рік – 35,6%; 2019 рік – 35,6%; 2020 рік – 38,0%. Зменшення звернень до лікаря стоматолога пов'язані з великою кількістю стоматологічних кабінетів у місті та низькою фінансовою

спроможністю людей, а також зменшенням кількості студентів та курсантів коледжу.

Зниження кількості захворювань по нозологічним класам, що представлене у таблиці 3, пов'язане з тим, що враховуючи реформування медицини та відкриття сімейних амбулаторій, пацієнтам зручно звертатися за медичною допомогою за територіальним принципом.

Таблиця 3. Показники зареєстрованих захворювань по нозологічним класам серед кількісного складу Кременчуцького льотного коледжу за 2018-2020 роки

Захворювання \ Рік	2018	2019	2020
Інфекційні та паразитарні хвороби	1	1	2
Новоутворення	8	3	2
Хвороби ендокринної системи	1	-	1
Хвороби нервової системи	5	1	1
Хвороби ока	10	9	6
Хвороби вуха	2	-	3
Хвороби системи кровообігу	18	14	4
Хвороби органів дихання	159	124	135
Хвороби органів травлення	5	9	2
Хвороби шкіри	2	3	3
Хвороби кістково-м'язової та сполучної системи	16	13	29
Хвороби сечостатевої системи	14	11	9
Травми та отруєння	21	16	19
Інші хвороби	61	32	46
Всього	360	343	269

Враховуючи актуальність впровадження стаціонарозамінних форм лікування хворих, кількість

пролікованих на ліжках денного стаціонару при МСЧ Кременчуцького льотного коледжу поступово зростає.

Так в 2018 році проліковано – 64 особи, що склало – 193 ліжко-днів, в 2019 році проліковано – 67 осіб, що склало – 209 ліжко-днів, а у 2020 році проліковано – 72 особи, що склало – 236 ліжко-днів.

Враховуючи епідемічну ситуацію по туберкульозу як в місті, так і в області в цілому, медичними працівниками МСЧ проводиться постійна робота по проведенню профілактичних обстежень контингентів

обслуговування та осіб, що звертаються для проходження періодичних медичних оглядів згідно договорів з іншими підприємствами. Всього в закладі проведено рентгенологічних досліджень: 2018 р. – 2630, в 2019 р. – 2346, в 2020 р. – 2446.

Збільшується кількість обстежень лікарями кабінету функціональної діагностики (табл. 4) за період з 2018 по 2020 роки.

Таблиця 4. Динаміка показників діяльності кабінету функціональної діагностики за 2018-2020 роки

Показник	Рік	2018	2019	2020	Абсолютний приріст	Темп приросту, %
Кількість осіб, що були обстежені		4411	6423	9474	5003	113,4
Кількість обстежень		4411	6423	9474	5063	114,8
ЕКГ		2961	4414	4467	1506	50,8
Інші обстеження (РЕГ, ЕЕГ, РВГ, ФВД)		1450	2009	1861	411	28,3
Кількість обстежень на 100 відвідувань в МСЧ		20,98	24,03	40,3	19,3	92,0

Для оздоровлення хворих в МСЧ широко використовуються фізіотерапевтичні методи лікування. Найбільш затребуваною серед процедур, є сеанс масажу. Зменшення кількості звернень по нозологічним одиницям знизило і кількість фізіотерапевтичних реабілітаційних методів лікування (табл. 5).

В МСЧ функціонують клініко-діагностична та біохімічна лабораторії. На їх оснащенні знаходяться монокулярний та бінокулярні мікроскопи, гематологічний

аналізатор, біохімічний напівавтоматичний аналізатор, колориметри фотоелектричні, аналітичні ваги, тощо.

Збільшення кількості аналізів пов'язане з великою кількістю профоглядів працівників промислових підприємств зі шкідливими умовами праці, при обстеженні яких необхідні додаткові лабораторні дослідження (табл. 6). За останні 3 роки спостерігається збільшення показників гематологічних та біохімічних досліджень.

Таблиця 5. Динаміка показників діяльності фізіотерапевтичного кабінету та кабінету масажу за 2018-2020 роки

Показник	Рік	2018	2019	2020	Абсолютний приріст	Темп приросту, %
Кількість фізіопроцедур		3339	2729	2179	-1160	-34,7
Кількість процедур на 1 особу, що закінчили лікування		7,49	7,81	9,27	1,78	23,7
Кількість сеансів масажу		2796	2267	3184	388	13,9
Кількість сеансів на 1 особу, що закінчили лікування		8,9	9,52	13,55	4,6	52,2

Таблиця 6. Показники проведених лабораторних досліджень за останні 3 роки

Показник	Рік	2018	2019	2020
Загально-клінічні		9932	12824	9159
Гематологічні		21724	29854	24719
Реакції на сифіліс		3250	5102	4468
Біохімічні		11389	11963	11535
На ферменти		1497	1521	1492
Показники згортувальної системи		1707	1305	674
Цитологічні		490	363	261
Всього		43535	55946	45674

Перспективи подальших досліджень

Надалі необхідно продовжувати аналізувати динаміку показників МСЧ, яка надається безпосередньо курсантам військового навчального закладу в умовах реформування первинної медичної допомоги.

Висновки

На основі проведеного аналізу можна зробити висновок, що медико-санітарна частина Кременчуцького льотного коледжу ХНУВС за останні три роки працює стабільно. Зросла кількість прийнятих пацієнтів. Враховуючи актуальність впровадження стаціонаро-замінних форм лікування хворих, кількість пролікованих на ліжках денного стаціонару при МСЧ поступово зростає. Медична допомога надається на високому кваліфікаційному рівні і в повному обсязі з дотриманням карантинних вимог.

Література

1. Всесвітня організація охорони здоров'я. Глобальні цілі сталого розвитку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.who>.
2. Яременко О., Жаліло Л., Комарова Н., Левін Р., Солоненко І. Формування здорового способу життя: Навч. посіб. для слухачів курсів підвищ. кваліфікації держ. службовців. Укр.-канад. проєкт «Молодь за здоров'я». К., 2000. 232 с.
3. Моїсеєнко Р.О., Дудіна О.О., Гойда Н.Г. Аналіз стану захворюваності та поширеності захворювань у дітей в Україні за період 2011-2015 роки. Современная педиатрия. 2017. № 2. С. 17-27.
4. Bielikova I. V., Pluzhnikova T. V., Krasnova O. I., Zviagolska I. N., Derev'yanko T. V. Analysis of morbidity and disability among children in the city of Poltava. Wiadomosci Lekarskie. Tom LXXIII, 2020, Nr. 5. cl 2: 1296-1299.
5. Завада М. І. Оцінка стану здоров'я дітей та підлітків Львівської області. Довкілля та здоров'я. 2016. № 2. С. 59-62.
6. Балакірева О. М., Бондар Т. В. Соціальна обумовленість та показники здоров'я підлітків та молоді : за результатами соціологічного дослідження в межах міжнародного проєкту «Здоров'я та поведінкові орієнтації учнівської молоді» : монографія. / О. М. Балакірева, Т. В. Бондар та ін. К., 2019. 127 с.
7. Краснова О.І., Плужнікова Т.В., Краснов О.Г. Проблема вживання алкогольних та слабоалкогольних напоїв в підлітковому віці. Сучасні медичні технології. 2020. № 2. С. 44-49.
8. Краснова О. І., Плужнікова Т. В. Особливості механізму державного регулювання сфери охорони здоров'я. Інвестиції: практика і досвід. 2018. № 7. С. 46-48.
9. Полтавський обласний інформаційно-аналітичний центр медичної статистики [Електронний ресурс] / Довідник показників діяльності лікувально-профілактичних закладів області. – Режим доступу : <http://oiacms.poltava.ua>.

References

1. WHO. Goals of sustainable development. Available at: <https://www.who>. (accessed 20.10.2021).
2. Yaremenko O., Zhalilo L., Komarova N., Levin R., Solonenko I. (2000) Formuvannia zdorovoho sposobu zhyttia [Formation of a healthy lifestyle]. Kiev. (in Ukrainian)
3. Moiseenko R. O., Dudina O.O., Goyda N.G. (2017). Analiz stanu zakhvoriuvanosti ta poshyrenosti zakhvoriuvan u ditei v Ukraini za period 2011 – 2015 roky. [Analysis of the incidence and prevalence of diseases in children in Ukraine for the period 2011 – 2015.]. Modern pediatrics. No. 2, pp. 17-27. (in Ukrainian)
4. Bielikova I. V., Pluzhnikova T. V., Krasnova O. I., Zviagolska I. N., Derev'yanko T. V. Analysis of morbidity and disability among children in the city of Poltava. Wiadomosci Lekarskie. Tom LXXIII, 2020, Nr. 5. cl 2: 1296-1299 (in Poland)
5. Zavada M.I. (2016). Otsinka stanu zdorovia ditei ta pidlitkiv Lvivskoi oblasti [Health assessment of children and adolescents in Lviv region]. Environment and health. No. 2, pp. 59-62. (in Ukrainian)
6. Balakireva O.M., Bondar T.V. (2019) Sotsialna obumovlenist ta pokaznyky zdorovia pidlitkiv ta molodi : za rezultatamy sotsiolohichnoho doslidzhennia v mezhakh mizhnarodnoho proektu «Zdorovia ta povedinkovi oriantatsii uchnivskoi molodi» [Social conditioning and indicators of health of adolescents and young people: according to the results of a sociological study within the international project "Health and behavioral orientations of student youth"]. Kiev. Foliant. (in Ukrainian)
7. Krasnova O.I., Pluzhnikova T.V. Krasnov O.H. (2020). Problema vzhyvannia alkoholnykh ta slaboalkoholnykh napoiiv v pidlitkovomu vitsi. [The problem of alcohol and low-alcohol beverages in adolescence]. Modern medical technologies. No. 2, pp. 44-49. (in Ukrainian)
8. Krasnova O.I., Pluzhnikova T.V. Osoblyvosti mekhanizmu derzhavnogo rehuliuвання sfery okhorony zdorov'ia. [Features of the mechanism of state regulation of health care.]. Investments: practice and experience. 2018. No. 7. pp.46-48. (in Ukrainian)
9. Poltavskyi oblasnyi informatsiino-analitychnyi tsentr medychnoi statystyky [Elektronnyi resurs] / Dovidnyk pokaznykiv diialnosti likuvalno-profilaktychnykh zakladiv oblasti. – Rezhym dostupu : <http://oiacms.poltava.ua>.

Дата надходження рукопису до редакції: 09.02.2022 р.

Метою наукового дослідження було проаналізувати у динаміці показники діяльності роботи медико-санітарної частини військового навчального закладу за 2018-2020 роки.

Матеріали та методи. В ході дослідження використано статистичний та інформаційно-аналітичний методи. Матеріалами дослідження були показники щорічних медичних обстежень та показники надання медичної допомоги працівникам та курсантам військового навчального закладу.

Результати. При аналізі показників лікувальної роботи медико-санітарної частини встановлено, що з приводу захворювань в 2018 році було 21029 відвідувань, в 2019 р. – 4222, в 2020 р. – 3423. Зниження кількості захворювань по

нозологічним класам пов'язане з тим, що враховуючи реформування медицини та відкриття сімейних амбулаторій пацієнтам зручно звертатися за медичною допомогою за територіальним принципом. Зменшення звернень до лікаря стоматолога пов'язані з великою кількістю стоматологічних кабінетів у місті, низькою фінансовою спроможністю людей, та зменшенням кількості студентів та курсантів коледжу. Медичними працівниками МСЧ проводиться постійна робота по проведенню профілактичних обстежень контингентів обслуговування та осіб, що звертаються для проходження періодичних медичних оглядів.

Висновки. На основі проведеного аналізу можна зробити висновок, що медико-санітарна частина Кременчуцького льотного коледжу працює стабільно. Зросла кількість прийнятих пацієнтів. Враховуючи актуальність впровадження стаціонарозамінних форм лікування хворих, кількість пролікованих на ліжках денного стаціонару при МСЧ поступово зростає.

Ключові слова: курсанти, медична допомога, лікувально-профілактична робота, захворюваність.

The purpose of the scientific study was to analyze the dynamics of the performance indicators of the medical and sanitary unit of a military educational institution for 2018-2020.

Materials and methods. In the course of the research, statistical and information-analytical methods were used. The research materials were the indicators of the annual medical examinations and the indicators of the provision of medical care to the workers and cadets of the military educational institution.

Results. When analyzing the indicators of the medical work of the medical and sanitary unit, it was established that in 2018 there were 21,029 visits for diseases, in 2019 – 4,222, in 2020 – 3,423. The decrease in the number of diseases by nosological classes is due to the fact that, given the reform of medicine and the opening of family outpatient clinics, it is convenient for patients to seek medical help on a territorial basis. The decrease in visits to the dentist is associated with the large number of dental offices in the city and the low financial ability of people and a decrease in the number of college students and cadets. UIC medical workers are constantly working on conducting preventive examinations of service contingents and persons applying for periodic medical examinations.

Conclusions. Based on the analysis carried out, it can be concluded that the medical and sanitary unit of the Kremenchug Flight College is working stably. The number of admitted patients has increased. Taking into account the relevance of the introduction of inpatient treatment forms for patients, the number of patients treated in day hospital beds at MSC is gradually increasing.

Key words: cadets, medical care, treatment and prophylactic work, morbidity.

Конфлікт інтересів: відсутній.

Conflict of interest: absent.

Відомості про авторів

Краснова Оксана Іванівна – викладач. (тут і далі) Полтавський державний медичний університет, кафедра соціальної медицини, громадського здоров'я, організації та економіки охорони здоров'я з лікарсько-трудовою експертизою.
+380 (98) 467-37-50, krasnovaoksana197@gmail.com, ORCID ID 0000-0001-9819-1818.

Голованова Ірина Анатоліївна – д.мед.н., професор, завідувачка кафедри.
+380 (50) 404-11-64, yaryna.ua@gmail.com, ORCID ID 0000-0002-8114-8319.

Плужнікова Тетяна Владиславівна – к.мед.н., старший викладач.
+380 (95) 206-44-14, pluznikovat197@gmail.com, ORCID ID 0000-0001-8300-854X.

Ляхова Наталія Олександрівна – к.мед.н., доцент кафедри.
+380 (50) 614-76-38, natanew2017@ukr.net, ORCID ID 0000-0003-0503-9935.

Мартиненко Наталія Володимирівна – к.мед.н., викладач.
+380 (95) 388-71-74, martynenkonv@ukr.net, ORCID ID 0000-0003-0772-4135.

Краснов Олег Георгійович – к.мед.н., асистент кафедри. Полтавський державний медичний університет, кафедра хірургії № 1.
+380 (98) 467-37-50, krasnovaoksana197@gmail.com, ORCID ID 0000-0002-8704-1686.